

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tvmvlvs Hermetis Apertvs

Gassmann, Franz

[S.l.], 1675

Capvt IV. Docet quid sit Mercurius sophorum in genere

[urn:nbn:de:bsz:31-99903](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-99903)

CAP. IV.

*Docet quid sit Mercurius Sopherum in
genere.*

Hæsitabam diu an actum agere & cramben eandem ad nauseam toties recoctam dapibus his Philosophicis inferere deberem, cum vix ullus antiquorum & recentiorum Authorum de hoc Argumento taceat, imò illi ipsi qui ne quidem à limine hanc Sophiam rectè salutarunt, sed cornicularum in modum alienis plumis se ornarunt, immensum quantum de hâc materiâ garrunt & strepunt, diducto penitus rictu, sicut anseres inter olores; nesciunt enim propius ad hunc ignem accedere, proinde fulgorem ejus incomparabilem à longè admirantur & per compita ac trivias tantâ vociferatione deprædicant, quasi valles & montes ipsorum essent auditores. Proverbium erat apud Majores de re communi dicere, lippis ac tonjoribus nota est. Sed Emphasis hujus dicte. rii arcta nimis est ad nostram applicationem; cum hoc ævo plures rustici analphaphiti & mulierculæ indoctæ penes stivam & focum fundamentaliter & in genere de hoc Sôio Sopherum sciant disputare. Verùm enim verò, sicut rectè Helmontius animalia bruta *διχλωμοίως* dispescuit in Solaria quæ beneficio Solis de die & Lunaria

quæ mediante Lunâ de nocte & subtus terram cernunt, ita non obstante hac clarissimâ & evulgatissimâ scientiâ de ꝑio Sophorū in genere, inveniuntur tamen lusciosi, qui instar vespertilionū hanc lucem veritatis vel odiunt vel non capiunt aliosq; secum ad sua tenebricosa barathra præcipitant. Donandum esset Sutoribus siultrâ crepitam ini. què judicarent, sed quod tales sophistæ è censu ritè promotorum Doctorum se scribant, ipsosque actuales Adeptos qualis Philaletha est, sub hoc specioso titulo allatrent, falsitatis arguant, mundumque seducant, hoc connivendum non est, sed potius eò allaborandum ut Viri cordati & ingenui à tali peste muniantur, & si possibile est, ipse quadratus Intellectus ejusmodi insulsi Doctoris circumcidatur & ad formam aptiorem pro ꝑio Sophorum concipiendo reducatur; negari enim non potest, quod Helmontius, inter saniores Philosophos facilè summus, statuit, ad verum intelligendi actum requiri, ut intellectus cum re intellectâ quadantenus unum quid fiat & quasi in eam transmutetur. Quò autem clarius hæc ipsorum mentis imbecillitas, si non stultitia, omnibus nostræ Regiæ ministris appareat, Ponamus duo fulcra totius ædificij Naturalis; Rationem atque experientiam; eamq; structuram, quæ neutro horum nititur, tanquam inarchitectonicam repudiemus; Lustremus breviter tria Naturæ regna, præsupponendo ex antiquissimo & orthodoxo rerum Physicarum scriptore Moyse quod

quod omne corpus vivens, vim se multiplicandi, ex dono creationis, à summo rerum opifice acceperit. In animali regno, animantia perfecta multiplicant se per feminum commixtionem, unumquodque in suo genere ac specie. Vermes verò quæ ex putredine, per aliquid semini analogum proveniunt, dispositam tamen materiam ad anomalam suam generationem requirunt, sic nempe vermes qui sub ligno fracido nascuntur dissimiles sunt illis, qui carnibus oriuntur corruptis, nõ enim fit quodlibet ex quolibet; sed semper requiritur generica præexistentia materiæ in animalibus perfectis strictissimè; in imperfectis latissimè; in his posterioribus fermentorum potentia supplet locum materiæ specificæ, quod in prioribus non est. Proinde etiam imperfectorum vita brevis est ob principiorum inadæquationem. Longius distat horum generatio à metallorum cunabulis quàm carbunculus à silice, proinde linguamus eam, properando ad vegetabilium profapiam. Horum omnium materia generica proxima cùm sit succus lignescens, omnes omninò plantæ in hoc, per suum semen multiplicantur tanquam in fæminino principio: probationem sicco pede quoque, brevitatis ergò, præterimus. In regno minerali - metallico materia generica proxima est substantia mercuriformis ponderosa, & Homogenea. Differentia horum trium Regnorum consistit in hoc, quod inter animalia perfecta, ob organorum nobilium diversam multitudinem, maris ac

faminiæ tributum requiratur. In vegetabili & minerali sufficit odor fermentalis Sulphureus, archei seminalis vices supplens, principio materiali seu faminino interim rite disposito. De principio foeminino duorum priorum nemo dubitat, ultimum verò in dubium vocari posset ab indoctis, quare necessum est Auctoritates veterum Adeptorum implorare, cum in terræ abditis cavernis hujus Regni desponsationes ut plurimum celebrentur. Ratio tamen suadet in corrupta, quod unumquodque ex illo materialiter constet in quod resolvitur, retrogradatione competente; resolvuntur autem omnia metalla in Mercurium & ex eo constant. Id quod omnes Philosophi antiquiores confirmant. Primus esto Arnoldus, qui cap. 2. ros. dicit. Certum est omnem rem esse de eo & ex eo, in quod resolvitur, nam cum gelu mutatur in aquam, calore re mediante, clarum est ipsum prius aquam fuisse. Item cap. 2. 1. ros. ab argento vivo omnia metalla sunt & in ipsum resolvuntur. Item cap. 1. Rerum natura omnia metalla format naturaliter operata, ex argento vivo & sui Sulphuris substantia, eo quod proprium est argentei vivi à calore seu vapore Sulphuris coagulari. Non est contrarius Princeps Alchymistarum, Geber cap. 3. 8. 9. Suae summæ: ibi enim pluribus innuit, quod principia metallorum, super quibus natura fundat actionem suam, sint argentum vivum, Sulphur & ejus compar arsenicum. Quod autem

autem Philosophi per hunc Mercurium intelligant illud fluxile metallum cum & absque præparatione Philosophica, patet 1. ex Arnol'do cap. 4. 1. ros. cum quo consentit Geber. cap. 8. lib. 2. ubi dicit: Laudetur omni potens opifex Deus gloriosus, qui ex vili creavit pretiosum & dedit illi substantiam & substantiæ proprietatem, quam nullam ex alijs rebus in naturâ contingit, possidere, quia solum est quod ignem superat & ab eo non superatur, ipsum namque solum cum sit metallum, tantum continet in se, totum id quo indigemus ad nostrum magisterium, quia omnia alia cum sint combustibilia, igni cedunt & in flammâ deficiunt. Id. cap. 2. 1. ros. argentum vivum in se continet Sulphur suum bonum mediante quo coagulatur in \odot & Dynamis . Consentit Bernhardus in suâ Epist. Obsequiis &c. expressè dicens: Solvens non differt à solvendo nisi digestionem & maturitate. E: est metallicum. Et ulterius dicit in eadem: Nulla aqua naturaliter reductivè metallum dissolvit nisi Argentum vivum. Item solutio naturalis metallorum per nullam aliam rem fieri potest nec expedit nisi per solum argentum vivum: Conjungitur ergo Mercurius crudus, tanquam aqua, cum corpore per spiritum primâ decoctione solvendum; & ulterius dicit; quod falsa sit omnis doctrina alterans ipsum Mercurium ante conjunctionem corporis cum ipso E manere debet in suâ metalica fluxibilitate, quod postea etiam expressè ibi docet, dicens: Non est impro-

improbandum quin benè aliter possit & debeat Scoriosus ☿rius per Sal commune sublimari ad illam Scoriam mineralem extrinsecus amovendam; manente tamen semper ☿rij fluxu seu humido radicali, hoc est mercuriositate stante incorrupta, quæ est ex proportione ejus naturali; oportet enim speciem ☿rialem & formam in nostro opere incorrupta manere. Quid quæsò clarius? Propterea etiam commendat suam sublimationem per amalgamationem reguli antimoniales dicens: Sunt quædam ☿rij sublimationes ab ejus proprijs corporibus quæ sibi intimè amalgmando conjunguntur & permiscuntur, ex quibus pluries relevatus & reconjunctus superfluitates rejicit & non confunditur in sua natura, ideoque post hoc artificii vero valet in speciebus metallicis fundendis vel solvendis nec intrinsicè alteratur valdè ad nostrum opus, nisi à fixis corporibus in eo dissolutis. Objicis 1. confundi hinc materiam metallorum cum ☿rio Philosophico: resp. quod unum idemque sit. 2. Philosophos intelligere suum ☿rium non vulgarem; Resp. rectè inferis; sed malè concludis. Non sequitur, Philosophi rejiciunt ☿rium vulgi, ergò commendant nitram, terram virginèam, Salia cujuscunque generis & alias quisquillas extrà genus metallicum. Quid tum? Sit ☿rius vulgi materia ex quâ, prout etiam ingenuè fatetur Philaletha, nondum tamen erit materia in quâ. Putasne, si Hermes vel alius qualiscunque Ad-

eptus,

eptus, qui apud te in honore est, revivisceret
 tibi que Dei loco revelaret ξ rium vulgi esse ve-
 ram materiã ex quã Sophicus conficiendus, quod
 tu statim tam doctus & qualificatus esses, hoc my-
 sterium illotis manibus perficere? minimè Quia
 ista operatio tam abscondita & imperscrutabilis
 est, ut si vel maximè aliquis te illam perfectè do-
 ceret & in manus tuas omnia requisita depone-
 ret, non tamen proptereã triumphum ageres, sed
 affecuro, sicut Philosophi dicunt, quod rem re-
 linqueres, ubi deberes incipere. Non est ars Che-
 miã vulgaris & quã lascivo otio addiscitur; nisi
 Philosophi scivissent difficultatem hujus Practicã
 tam clarè non scripsissent: Audi enim quid di-
 cat, Geber. cap. 45. Summã. Quod benè sit
 purgandus ξ rius, ut fiat albisimus, qualis enim
 erit purgatio, talem perfectionem consequetur
 in projectione, igitur si per subtiliationem mun-
 daveris & perfeceris erit albedinis tinctura cui
 non est par. quid autem sit expurgandum docet id.
 Geb. cap. 9. lib. 2. dicens: duplex est Sulphureitas
 & humiditas argenti vivi, una quã in centro ejus
 inclusa est in principio suã mixtionis, altera super-
 veniens, naturã suã extranea & corruptibilis:
 Primatolli nullo artificiorum ingenio potest quia
 est de corporis perfectione & istud Sulphur, tue-
 tur argentum vivum ab adustione: altera verò
 cum labore non facilè tollitur. Idem cap. 37. lib.
 2. inquit, quod summa intentio totius operatio-
 nis sit, ut sumatur lapis in præcedentibus capitulis

notus & cum instantiâ affiduetur opus subtilia-
tionis primi gradus & per hoc mundetur â cor-
rumpente impuritate. His non obstantibus cla-
rissimis doctrinalibus, tamen verissimè dicit Geber
cap. 32. in fine; quod hoc artificium non perve-
niat ad artificem duræ cervicis, quod etiam affir-
mat Arnold. cap. 2. 1. ros. Proinde charissime Phi-
lochymice, licet invidus sis, nihilominus tamen
bono animo esto, nec time hujus mysterij evulga-
tionem, juro tibi per Deum immortalem quod ex
mille vix unus assequatur suam intentionem, licet
subjecta optimè noverit: quod si verò magna spiras
& vulgaria fastidis, sis quoque latus, habebis
per hanc praxin, optimam occasionem, nobilitatem
tui ingenij ostendere, nil enim hîc levidense nil
trivi ale occurret: Si carum, quod multo labo-
re partum est, ecce hîc Augiæ stabulum, si Her-
cules es; certissimum namque experieris illum
versiculum:

Non venit ex molli veneranda scientia lecto.
Si abscondita tibi placent, ne desperes, sed quære
sedulus, per multos annos & sub finè conqueres,
quod nil inveneris, nisi vestamica vel divina manus
te duxerit. Si simplicitatem rerum adamas; Entibi
manum; mane, quæso in simplici viâ naturæ, in
hac enim citius palpabis, quod in subtilitatibus
nunquam videbis, testante Sendivogio.

Fit ergò generatio & multiplicatio omnium
trium Regnorum in suo genere ac specie; Et licet
ob organorum defectum, in metallicâ propagatio-
nc,

ne, maris ac fæminæ concursus tam manifestè non fiat, sicut in animali; negari tamen non potest analogica masculini & fæminini seminis commixtio, quia elementa activa quasi semen masculinum cum passivis ceu fæminino naturaliter conjunguntur, speciali proportione Naturæ debitâ servatâ; hæc nempe prima commixtio dicitur materialis digestio, in quâ de potentiâ surgit actus scil. de terrâ & aquâ aër & ignis, mediante purâ digestionem & subtiliationem ipsorum, nec est alia additio in ventre terræ præter ipsius φ ii digestionem & inspissationem, prout Geber philosophatur & Bernhardus in Commentario super Arnoldum. Ex hoc fundamento antiqui Magi φ ium suum adin venerunt, naturam scil. insequendo, ipsique puro & Homogeneo purum pariter aurum addiderunt ac per gradus caloris maturant, non quod aliud Sulphur. sit in sole quam φ io, quod non sit etiam φ ius, sed quia in sole est perfectior & maturior digestio quàm in φ io; quare etiam artista citius producit opus quàm natura, aurum enim nil aliud est quàm φ ius digestus & inspissatus Homogeneus; sic ars per compendium jungit aurum φ io, ex quibus duobus spermatibus actu, generatur mystèrialiter illud idem quod ex uno spermate actu, natura in mineralibus poduxit. Via verò hujus decoctionis & dissolutionis non nisi rarissimis patet & qui eam novit, pervenit ad secretum quod est species permiscere & naturas à naturis extrahere sicut loq. Arn.

Arn. cap. 1. 2. ros. Manet ergò Definitio \S ij Sophici firma atque inconcussa ratione & experientia excludendo omnia falsa, præter unum, quod ipsi est tanquam mater & propterea absque sapore; qui hoc novit, in centro naturæ sedet mihi- que contrarius non erit, cum qui matri est amicus, filio ejusque affectis non erit infensus. Meritò ergò rides Philaletha & plures alij illos occæcatos operatores, qui extrâ metallicitatem \S io- sam in salibus, rore majali, pluvia & ejusmodi nugis operam & oleum inutiliter locant. Verum enim manebit in æternum hoc Antiquorum axioma: In Mercurio est quicquid quærunt sapientes; hinc procul dubio intelligunt \S ium metallicum prout insequentibus ad raucedinem utque inculcant clamantes.

Sicut Riplæus: Junge Genus cum genere & speciem cum specie.

Natura augetur in suâ propriâ specie & natura & non in aliâ.

Et Bernhardus: Nostra medicina fit ex duabus rebus unius essentiæ id est, ex unione \S li fixa & non fixâ, spirituali & corporali.

Item. Nil emolumenti in rebus non metallicis est.

Item. In, cum, ex, & per metalla fiunt metalla, &c. Et, nisi ex regno metallico petendus esset hic decantatus Mercurius Sophorum, impertinenter scripsisset Geber cap. 2. lib. 2. summâ: Non est possibile cognoscere transmutationes corpo-

corporum vel ipsius argenti vivi, nisi super mentem artificis deveniat vera cognitio illorum naturæ secundum suas causas & radices. Item ibid. oportet artificem primas radices principales, quæ sunt de esse operis, non ignorare, quia qui principium ignorant, finem non invenient.

Proinde, nisi quis planè sit vertiginosus & ipsius Midæ nepos, absque multâ ac profundâ meditatione facilè advertet .i. quod arti concessum non sit ex non metallo facere metallum, prout etiam hoc apparet in ipsâ lapidis projectione, quæ licet potentissimis fermentis metallicis nitatur, nil tamen operatur nisi super metalla.

2. quod omnis actio perfectiva inter similia consistat, quæ cum κατ' ἐξοχήν nostro Solis & Lunæ conjugio rectè attribuetur etiam non parùm eisdem erit proficua imò necessaria Generica Affinitas. Quicontrarium absque ratione & experientiâ statuit non est Philosophus sed opinator ac Impostor planeque niger quem Tu, Romane, caveo, donec ex saporosis suis salinis ad ἀποιον nostrum Sal Naturæ revertatur illudque adoret. De hoc solo enim verum est quod Philos. dicunt: In sole & sale naturæ sunt omnia. dicitur autem sal, non quod ex ullâ salinosâ materiâ fiat, sed quod sali nitro externè simile sit: concludo igitur cum Rege nostro Gebero. Qui absque argento vivo tingere nititur, cæcus procedit ad practicam sicut asinus ad cœnam.